

УДК 351:628.1:331

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.4.38>

Н. І. Олійник,

доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри публічного управління і проєктного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

ВПЛИВ НОВОГО ПУБЛІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ЯКІСТЬ ПОСЛУГ ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ В УКРАЇНІ

У статті здійснено аналіз впливу підходів нового публічного менеджменту на забезпечення якісних послуг водопостачання та водовідведення в Україні. Зазначено, що управління в цій сфері є складною системою, що потребує узгодженого функціонування стратегічних, правових, економічних та організаційних механізмів. Встановлено, що впровадження нових управлінських підходів орієнтується на досягнення результативності, прозорості й клієнтоорієнтованості, що відповідає засадам нового публічного менеджменту. Визначено, що новий управлінський підхід передбачає синергію стратегічного бачення, нормативної визначеності та участі громадян у прийнятті рішень. Окреслено, що новий публічний менеджмент виступає не лише як інструмент модернізації управлінських рішень, а і як основа для формування нових механізмів партнерства між державою, бізнесом та громадськістю. Виявлено, що історична еволюція управління водними ресурсами в Україні демонструє поступовий перехід від централізованого адміністративного контролю до моделей, заснованих на ринкових і саморегулятивних механізмах. Встановлено, що специфіка водопостачання як сфери природних монополій зумовлює потребу у цільових регуляторних стратегіях, адаптованих до соціальних, економічних та екологічних особливостей. Досліджено, що формування публічного регулювання ґрунтується на поєднанні нормативно-правових актів, діяльності органів виконавчої влади, інституцій місцевого самоврядування та механізмів громадського врядування. Аргументовано, що нова модель управління потребує пересмислення функцій публічної влади з урахуванням принципів сталого розвитку та соціальної справедливості. Визначено, що механізми забезпечення якості послуг повинні включати фінансові, організаційні та проєктні інструменти, зорієнтовані на довгострокове стратегічне планування та адресність. Визначено, що децентралізація як елемент нового публічного менеджменту сприяє ефективнішому розподілу управлінських функцій і підвищенню спроможності місцевого самоврядування.

Ключові слова: новий публічний менеджмент; публічне управління; водопостачання; водовідведення; якість послуг; децентралізація.

Постановка проблеми. У сучасних умовах реформування публічного управління в Україні особливої актуальності набуває проблема забезпечення якості послуг у сфері водопостачання та водовідведення як одного з ключових сегментів критичної інфраструктури. Попри закріплення стратегічних орієнтирів у нормативно-правових актах, реальний стан надання цих послуг часто не відповідає очікуванням споживачів, що зумовлює необхідність перегляду підходів до їх організації та регулювання. Відтак постає потреба у комплексному дослідженні впливу нової парадигми публічного

менеджменту на якість послуг водопостачання та водовідведення в умовах трансформації системи публічного управління в Україні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій засвідчує високий рівень наукової зацікавленості у проблематиці публічного управління у сфері водопостачання та водовідведення в Україні. Зокрема І. Крилова детально аналізує історичні передумови формування державного регулювання сфери водопостачання та водовідведення в Україні, що дозволяє з'ясувати витоки інституціоналізації публічного управління у цій галузі та простежити динаміку його

розвитку в контексті трансформаційних процесів вітчизняної адміністративної системи [1]. Поглиблення проблематики функціонування правових та організаційних механізмів управління якістю послуг у зазначеній сфері запропонував Д. Кордиш, акцентуючи увагу на недосконалої чинної нормативно-правової бази, а також на різнозначності реалізації управлінських процедур на місцевому рівні, що суттєво впливає на ефективність системи загалом [2]. Своєю чергою М. Слободяник обґрунтував теоретичні засади публічного управління водопостачанням і водовідведенням, розкривши роль системного аналізу у формуванні стратегічних рішень [3]. З метою забезпечення підвищення якості послуг централізованого водопостачання та водовідведення, дослідниця Г. Фролова запропонувала набір інструментів публічного адміністрування, орієнтованих на вдосконалення внутрішньої організації підприємств, з урахуванням регіональної специфіки, що сприяє формуванню адаптивних управлінських моделей [4]. Водночас на особливостях регулювання саме водовідведення в умовах переходу до принципів сталого розвитку зосередив увагу М. Крилов, який акцентував на необхідності синхронізації екологічних, соціальних та економічних інтересів у системі публічного управління, що передбачає застосування індикаторів сталості як ключових орієнтирів [5].

Незважаючи на актуальність теми, аспекти впровадження нового публічного менеджменту в контексті забезпечення якісних послуг водопостачання та водовідведення в Україні досі залишаються малодослідженими.

Метою статті є аналіз впливу нового публічного менеджменту на забезпечення якісних послуг водопостачання та водовідведення в Україні.

Виклад основного матеріалу. Публічне управління у сфері водопостачання та водовідведення становить собою складну систему, яка вимагає узгодженого функціонування стратегічних, правових, економічних та організаційних механізмів. З огляду на критичну важливість цих послуг для життєдіяльності населення, зростає потреба у впровадженні інструментів, притаманних публічному управлінню, що орієнтуються на результативність, прозорість і клієнтоорієнтованість. Відтак, сучасне управління у цій сфері формується на основі синергії стратегічного бачення, нормативно-правової визначеності, економічної мотивації та суспільної участі [3, с. 151-152].

Особливої ваги набуває здатність публічного управління ефективно реагувати на надзвичайні ситуації, пов'язані з порушенням водопостачання. Після 2014 року, а особливо з початком повномасштабної агресії у 2022 році, це питання набуло критичного характеру. У відповідь на нові виклики розробляються резервні системи постачання, удосконалюються протоколи взаємодії та підвищується кваліфікація персоналу щодо дій у кризових умовах.

У цьому контексті новий публічний менеджмент виступає не лише як інструмент оптимізації управлінських рішень, а й як концептуальна основа для побудови якісно нової системи взаємодії між державою, приватним сектором і громадянами, орієнтованої на досягнення довготривалих результатів і забезпечення життєстійкості критичної інфраструктури.

Здійснюючи ретроспективний аналіз етапів формування системи публічного управління у сфері водопостачання та водовідведення в Україні, необхідно зазначити, що цей процес перебував у тісному зв'язку із загальним вектором державного будівництва та трансформації економічної системи. Початкові етапи характеризувалися домінуванням командно-адміністративної моделі, в рамках якої держава забезпечувала повний контроль над функціонуванням галузі. Однак перехід до ринкових відносин актуалізував потребу в перегляді принципів участі держави в економічному житті.

Водночас варто враховувати, що водопостачання та водовідведення, як сфера природних монополій, не піддається прямому перенесенню стандартних моделей регулювання, які застосовуються до інших монопольних секторів. Ця специфіка вимагає розроблення цільових управлінських стратегій, які враховують не лише економічні та технічні чинники, а й соціальну значущість послуг. З урахуванням досвіду розвинутих країн, в Україні було започатковано формування комбінованих моделей регулювання, що поєднують інституційну присутність держави з розвитком механізмів саморегуляції та ринкових стимулів [1, с. 117].

З огляду на посилення викликів, пов'язаних із деградацією водної інфраструктури, нерівномірним доступом до якісної питної води та зростанням екологічних ризиків, актуальним постає завдання удосконалення моделі публічного регулювання, яка б була здатною не лише оперативно реагувати на внутрішні загрози, а й забезпечувати дотримання принципів сталого

управління водними ресурсами відповідно до сучасних глобальних стандартів. У цьому контексті концептуально важливим виявляється переосмислення ролі публічної влади у сфері водопостачання та водовідведення крізь призму нового публічного менеджменту, що орієнтований на підвищення ефективності управлінських процесів, зміцнення підзвітності та прозорості, а також інтеграцію громадської участі у процес прийняття рішень.

На тлі посиленої уваги до системної перебудови механізмів державного управління особливого значення набуває окреслення системних і функціональних характеристик публічного регулювання у сфері водовідведення. Системний аспект включає низку ключових ознак, серед яких вирізняється публічно-правовий характер регуляторної діяльності, спрямованість на досягнення стратегічних цілей на різних рівнях публічного управління, а також комплексний характер впливу, що охоплює державне регулювання, інститути місцевого самоврядування та механізми громадського врядування. Таке структурне багатовимірне охоплення підкреслює інтегративну сутність публічного управління у зазначеній сфері. Своєю чергою функціональні характеристики публічного регулювання демонструють його адаптивність до соціальних викликів та нормативних змін. Зокрема, йдеться про постійне узгодження управлінських дій із правом населення на безпечну санітарію, а також про здатність водовідведення виступати як окрема предметна сфера або ж інтегруватися до ширших контекстів правового регулювання. Важливо зазначити, що архітектура публічного регулювання у цій сфері формується як сукупність взаємопов'язаних елементів: нормативно-правового забезпечення, діяльності регулятора, рішень органів місцевого самоврядування, а також виконавчих функцій відповідних міністерств та відомств. У цьому механізмі спостерігається обмежена конкуренція, що характерна для централізованих форм водовідведення, а також слабо розвинений громадський контроль, який суттєво впливає на ефективність реалізації балансу інтересів між підприємствами-операторами та споживачами послуг [5, с. 184].

Після констатації наявних інституційних особливостей, логічно перейти до аналізу чинників, що безпосередньо визначають якість послуг у сфері водопостачання та водовідведення. Як засвідчує науковий аналіз, суттєвим каталіза-

тором підвищення якості зазначених послуг виступає ефективне публічне управління, яке передбачає цілісне охоплення системи через поєднання організаційних, фінансово-економічних та правових інструментів. У цьому контексті першочергового значення набуває спроможність публічної влади забезпечити споживачів питною водою відповідної якості та у належних обсягах, що вимагає впровадження цільових і проєктних механізмів управління, зорієнтованих на модернізацію житлово-комунальної сфери.

Відповідно до зазначеного, механізми публічного управління у сфері централізованого водопостачання та водовідведення варто розглядати як системно організовану сукупність заходів нормативно-правового, інституційного, фінансово-інвестиційного та інноваційного характеру. Їх синергетичне поєднання дозволяє здійснювати ефективне ресурсне забезпечення функціонування інфраструктури, а також передбачає проактивне управління якістю послуг, що ґрунтується на принципах адресності, орієнтації на результат і відкритості до зворотного зв'язку. Саме ці обставини обґрунтовують необхідність активного використання організаційних і регуляторних функцій публічної влади на основі програмно-цільового підходу, що уможливорює довгострокове планування і стратегічну модернізацію комунальної інфраструктури [4, с. 136].

Отже, вказаний підхід поступово трансформує традиційні уявлення про роль держави в управлінні комунальними послугами, переміщаючи акценти з директивного адміністрування на моделі управління, орієнтовані на результат, участь споживача та економічну ефективність.

Розглядаючи окреслену проблему у контексті положень розділу 3 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» [6], доцільно зосередитися на одній із ключових управлінських тенденцій, а саме – на процесі децентралізації. Цей процес, виступаючи інституційною ознакою управлінських реформ у напрямі нового публічного менеджменту, передбачає делегування повноважень від центральних органів виконавчої влади до місцевих рівнів. Така трансформація відображає втілення принципу субсидіарності, згідно з яким кожен рівень публічної влади повинен здійснювати лише ті функції, які не можуть бути ефективно реалізовані на нижчих рівнях управління.

Зокрема, Кабінет Міністрів України формує загальнодержавну політику в певній галузі, забезпечує розроблення нормативно-правової

бази та здійснює координацію дій органів виконавчої влади. Центральні органи виконавчої влади деталізують технічні вимоги та встановлюють регламенти щодо доступу до мереж та їх експлуатації. Натомість обласні й міські державні адміністрації забезпечують реалізацію державних програм, а також здійснюють контроль за дотриманням відповідних стандартів. Органи місцевого самоврядування відповідають за розроблення локальних програм, затвердження тарифів та оптимізацію функціонування системи на місцевому рівні. Така структура управління відповідає концепції нового публічного менеджменту, згідно з якою держава трансформується з централізованого адміністратора у партнера та координатора дій на місцях.

Іншою ключовою характеристикою нового публічного менеджменту є орієнтація на досягнення чітко визначених результатів. У цьому контексті підвищення ефективності використання бюджетних і матеріально-технічних ресурсів має забезпечити надання якісних публічних послуг. Особливої уваги заслуговує той факт, що держава визначає порядок проведення оцінки стану водовідведення, що свідчить про її націленість на підвищення якості послуг у сфері житлово-комунального господарства. Водночас впровадження механізмів оцінювання якості є невіддільним елементом системи управління за результатами [6].

Такий підхід засвідчує, що ключовим імперативом сучасної політики у сфері водопостачання та водовідведення є необхідність формування ефективних інструментів зворотного зв'язку між постачальниками послуг і споживачами, що уможливорює постійне коригування управлінських рішень відповідно до реальних потреб населення. Внаслідок цього, система публічного адміністрування у зазначеній сфері дедалі частіше тяжіє до інтеграції аналітичних інструментів оцінювання результативності, прозорості та підзвітності діяльності комунальних підприємств, що відповідає методологічним орієнтирам нового публічного менеджменту.

У цьому зв'язку, суттєве аналітичне значення має Концепція Державної цільової економічної програми енергетичної модернізації підприємств водопостачання та водовідведення, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2030 року [7]. У зазначеному документі виокремлено низку положень, що вказують на об'єктивну потребу в трансформації управління водними ресурса-

ми відповідно до сучасних викликів. Зокрема, програма акцентує увагу на досягненні енергоефективності як одного з базових критеріїв якості послуг, що прямо корелює з управлінською логікою результативності, притаманною новому управлінському менеджменту.

У концепції зазначено, що важливим є виявлення кризового стану та специфіки управлінських викликів, що наразі домінують у галузі водопостачання та водовідведення в Україні. На основі аналізу концепції встановлено наявність таких системних дисфункцій, як високий рівень зношеності інфраструктури (70-90%), широке використання застарілих технологій, незбалансованість мереж, суттєві втрати води та енергоресурсів, а також відсутність енергоефективних управлінських механізмів. Вказані чинники є важливим свідченням неефективності традиційної адміністративно-командної моделі управління, яка виявилась неспроможною забезпечити сталий розвиток критичної інфраструктури. Це своєю чергою створює концептуальне підґрунтя для перегляду управлінських підходів і впровадження принципів нового публічного менеджменту.

Крім того, на рівні державної політики фіксується гостра потреба у переході до стратегічного, проактивного управління, яке б ґрунтувалося на програмному методі вирішення комплексних проблем галузі. У цьому контексті передбачено реалізацію державної політики через довгострокові стратегії. Також концепція акцентує увагу на інституційній слабкості, що проявляється у відсутності ефективного та системного менеджменту в галузі. Така ситуація зумовлює необхідність не лише організаційного оновлення, а й глибокої трансформації інституційного середовища через формування прозорості, відповідальності, результативної моделі управління, зорієнтованої на потреби споживачів. Саме ці характеристики є ключовими для нового публічного менеджменту, який, на відміну від традиційного адміністрування, робить акцент на конкурентоспроможності, клієнтозорієнтованості та підзвітності.

У контексті дослідження впливу нового публічного менеджменту на якість послуг водопостачання та водовідведення в Україні доцільно звернути увагу на стратегічні орієнтири державної політики, визначені у Водній стратегії України на період до 2050 року [8]. Показовим у цьому аспекті є формулювання цілі 1 відповідної стратегії, яка передбачає забезпечен-

ня рівного доступу до якісної і безпечної для здоров'я питної води, а також належних санітарно-профілактичних заходів. Такий підхід, зумовлений зростанням ролі результатоорієнтованого управління, репрезентує впровадження засад нового публічного менеджменту в секторі надання життєво необхідних послуг. Показниками досягнення цієї цілі виступають, зокрема, рівень функціонування колективних і альтернативних систем водопостачання, а також ступінь імплементації визнаних найкращих практик управління в цій сфері. Унаслідок цього акцент зміщується на формування якісно нової парадигми управлінської діяльності, яка передбачає використання інструментів оцінювання ризиків, стратегічного планування та залучення громадськості до процесу ухвалення рішень.

Відповідно до цього окреслено перелік завдань, які спрямовані на реалізацію зазначеної цілі. По-перше, передбачено впровадження сучасних підходів до планування безпеки питної води, що ґрунтуються на принципах управління ризиками. З цією метою здійснюється розроблення та інтеграція планів розвитку систем централізованого водопостачання, водовідведення й очищення міських стічних вод до генеральних планів населених пунктів. По-друге, актуалізується необхідність створення нормативно-правової бази, яка б регламентувала залучення приватного сектору до модернізації водних інфраструктур. Такий крок має на меті не лише розширити інвестиційні можливості, а й підвищити ефективність управління через механізми державно-приватного партнерства.

Наступним важливим завданням є забезпечення пріоритетного бюджетного фінансування прав громадян на доступ до води та санітарії. Це передбачає впровадження принципів співфінансування з використанням переваг партнерських відносин держави та бізнесу, що забезпечує адресне розподілення ресурсів. У цьому контексті особливу роль відіграє залучення місцевих громад до процесу встановлення економічно обґрунтованих тарифів, що сприяє формуванню прозорих і соціально вивірених рішень у сфері комунальних послуг.

У межах зазначених трансформацій важливе місце відводиться також заходам з енергоефективності та оптимізації експлуатації об'єктів водопостачання. Такий підхід дає змогу знизити витрати ресурсів, підвищити надійність систем і забезпечити стійкий розвиток галузі в довгостроковій перспективі. Паралельно передбаче-

но постійне інформування населення про способи зменшення водовитрат у побуті. Зокрема, стратегічно визначено цільові орієнтири: досягнення середнього обсягу водоспоживання на одну особу до 150 літрів на добу до 2030 року та зниження цього показника до 100 літрів до 2050 року.

З метою зменшення просторової нерівності в доступі до водних послуг, програма передбачає підключення до централізованих мереж щонайменше 50% сільського населення до 2030 року, з поступовим підвищенням цього показника до 90% до 2050 року. Не менш важливим є завдання забезпечення доступу 80% сільського населення та 100% міського населення до належних санітарно-профілактичних умов до 2030 року, а також 95% сільського населення – до 2050 року. Така політика вказує на інтеграцію соціальних стандартів якості у логіку стратегічного управління ресурсами, що повністю відповідає цінностям нового публічного менеджменту, орієнтованого на досягнення суспільно значущих результатів.

Натомість в межах реалізації цілі 3 Водної стратегії України на період до 2050 року [8], спрямованої на забезпечення достатньої кількості водних ресурсів для відновлення екосистем і формування стійкого водозабору, запропоновано низку технологічних та управлінських рішень. Зокрема, передбачається зниження втрат води в системах централізованого водопостачання до рівня не більше 20% від загального обсягу водоподачі до 2032 року. Такий показник є індикатором системної ефективності та демонструє рівень зрілості управлінських підходів у контексті раціонального використання ресурсів.

Відповідно до цього Водна стратегія України на період до 2050 року [8] передбачає створення суб'єктами господарювання замкнених систем водоспоживання, а також запровадження водооборотних циклів, які дозволяють повторно використовувати нормативно очищені стічні води та дощові води для технічних потреб. Цей підхід не лише оптимізує водозабір, а й знижує екологічне навантаження на природні джерела, сприяючи формуванню довгостроково стійкої моделі господарювання у сфері водопостачання та водовідведення.

Таким чином, застосування концепції нового публічного менеджменту у сфері послуг з водопостачання та водовідведення в Україні виявляється через орієнтацію на прозорість процедур,

підвищення ефективності управління, посилення ролі громадян та використання ринкових механізмів в реалізації суспільно значущих функцій держави. Усе це вказує на системну зміну підходів до формування політики у сфері водопостачання та водовідведення, що ґрунтується на принципах сталого розвитку, інклюзивності та орієнтації на результат.

Нижче систематизовано основні напрями впливу публічного менеджменту на якість послуг водопостачання та водовідведення, що

дозволяє окреслити міждисциплінарні зв'язки між індикаторами якості, нормативно-правовим супроводом і соціальними результатами (таблиця 1).

В Україні функціонує ринок послуг з водопостачання та водовідведення, що репрезентує собою систему економічних відносин між надавачами та споживачами послуг, яка формується в межах договірних зобов'язань у процесі купівлі-продажу. Разом із тим, порівняльний аналіз підходів до регулювання у цій сфері,

Таблиця 1

Основні аспекти впливу публічного менеджменту на якість послуг водопостачання та водовідведення в Україні

Аспект впливу	Індикатор	Особливості впливу
Контроль якості питної води	Відповідність мікробіологічним нормам	Забезпечення мікробіологічної безпеки питної води є результатом ефективного контролю та регулювання з боку державних структур.
	Відповідність хімічному складу	Постійний моніторинг хімічних показників води відображає рівень екологічної безпеки та контроль держави за здоров'ям населення.
	Акредитація лабораторій	Наявність акредитованих лабораторій забезпечує об'єктивність перевірок та підвищує довіру до результатів аналізів якості води.
Охорона здоров'я	Захворюваність, пов'язана з водою	Зменшення випадків водно-залежних захворювань свідчить про результативність міжгалузевої політики у сфері охорони здоров'я та водопостачання.
Законодавчий супровід доступу до води	Гармонізація із Протоколом про воду та здоров'я	Узгодження національного законодавства з міжнародними стандартами сприяє підвищенню правової гарантії на доступ до безпечної води.
Норми споживання води	Середнє споживання води на особу	Контроль за нормами споживання демонструє ефективність тарифної політики, програм економії ресурсів і управління попитом.
Доступ до централізованих послуг	Доступ міського населення до води	Високий рівень охоплення централізованим водопостачанням у містах свідчить про ефективне управління інфраструктурними ресурсами.
	Ремонт систем водопостачання	Своєчасне оновлення мережі забезпечує стабільність і безперебійність надання якісних послуг.
Освітні та медичні заклади	Доступ до якісної води	Забезпечення водою соціально важливих установ демонструє пріоритетність цих об'єктів у публічному управлінні.
Сільські території	Доступ до централізованого водопостачання	Збільшення охоплення сіл водопостачанням свідчить про спрямованість державної політики на зменшення інфраструктурної нерівності.
	Нові водозабірні споруди	Інвестування в нові об'єкти – ознака стратегічного довгострокового планування в управлінні водними ресурсами.
	Доочистка води	Використання технологій доочистки в сільських регіонах підвищує безпечність водопостачання навіть за обмежених природних умов.
Санітарія та водовідведення	Законодавча база	Наявність чіткої законодавчої бази у сфері водовідведення створює передумови для системного регулювання та контролю.
	Доступ до санітарії у селі	Доступ до санітарії у сільській місцевості є показником соціальної справедливості в державній політиці.
	Доступ до централізованого водовідведення в селі	Забезпечення сіл каналізаційними системами покращує екологічну ситуацію та рівень життя населення.
	Доступ у містах до санітарії	Рівень охоплення міського населення санітарією відображає здатність публічного менеджменту гарантувати базові послуги.

Джерело: сформовано та доповнено на основі [8].

що застосовуються в практиці іноземних регуляторів, дозволяє виокремити низку ключових орієнтирів: функціонування ринку послуг, забезпечення їх якості, контроль за якістю води, охорона довкілля, формування тарифної політики, а також гарантування захисту інтересів і безпеки споживачів. У цьому контексті вітчизняна модель публічного управління у сфері водопостачання та водовідведення потребує подальшого вдосконалення з урахуванням зазначених орієнтирів з метою підвищення її ефективності та якості [2, с. 134].

Отже, концептуалізація нового публічного менеджменту у сфері водопостачання та водовідведення в Україні вимагає глибшого переосмислення цільових орієнтирів публічної політики. Перехід від формального ринку до функціонального ринку послуг, що базується на стандартах якості, прозорості регуляторної діяльності та залученні громадськості до процесів контролю, виступає важливою умовою досягнення сталого рівня якості життєвих послуг у державі. У цьому контексті особливої актуальності набуває розроблення моделі публічного управління, адаптованої до українських реалій, яка б поєднувала європейські стандарти з ефективними механізмами забезпечення інституційної відповідальності на всіх рівнях управлінської ієрархії в умовах поступальної євроінтеграції.

Висновки. Таким чином, результати проведеного дослідження дають змогу констатувати, що впровадження нового публічного менеджменту в сферу водопостачання та водовідведення в Україні поступово змінює парадигму державного регулювання, акцентуючи увагу на ефективності, прозорості, клієнтоорієнтованості та довготривалій життєстійкості критичної інфраструктури. Зважаючи на еволюцію форм управління – від централізованих адміністративних моделей до комбінованих регуляторних механізмів – простежується посилення ролі інституційного потенціалу держави у поєднанні з ринковими інструментами та саморегуляцією. У результаті зростання екологічних, соціальних та інфраструктурних викликів актуалізується потреба в переосмисленні ролі публічної влади, що передбачає перехід до стратегічно орієнтованого управління із залученням громадськості та чіткою підзвітністю. Підсумовуючи, зазна-

чимо, що подальше формування ефективної моделі публічного регулювання у цій сфері має спиратися на концептуальні засади нового публічного менеджменту, які забезпечують цілісність, адаптивність і стійкість функціонування галузі відповідно до глобальних викликів.

Список використаної літератури:

1. Крилова І. І. Історичні аспекти становлення державного регулювання сфери водопостачання та водовідведення в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2018. Т. 29(68), № 5. С. 113-119.
2. Кордиш Д. Є. Проблеми функціонування правового й організаційного механізмів публічного управління якістю послуг водопостачання та водовідведення міста в Україні. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2022. № 3(82). С. 131-134.
3. Слободяник М. Теоретичне підґрунтя публічного управління у сфері водопостачання та водовідведення. Вісник післядипломної освіти: зб. наук. пр. Серія «Соціальні та поведінкові науки; Управління та адміністрування». 2024. № 29(58). С. 143-158.
4. Фролова Г. Підходи та інструменти підвищення якості надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення на регіональному рівні. Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. 2024. № 8. С. 136-147.
5. Крилов М. С. Особливості публічного регулювання сфери водовідведення в Україні в контексті сталого розвитку. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 14. С. 180-186.
6. Про водовідведення та очищення стічних вод: Закон України від 12.01.2023 № 2887-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2887-20#Text>
7. Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми енергетичної модернізації підприємств водопостачання та водовідведення, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 24.11.2023 № 1082-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1082-2023-%D1%80>
8. Про схвалення Водної стратегії України на період до 2050 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Стратегія, Критерії, План від 09.12.2022 № 1134-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1134-2022-%D1%80#Text>

Oliinyk N. I. IMPACT OF NEW PUBLIC MANAGEMENT ON THE QUALITY OF WATER SUPPLY AND WASTEWATER SERVICES IN UKRAINE

The article analyzes the impact of new public management approaches on the provision of quality water supply and wastewater services in Ukraine. It is noted that management in this area is a complex system that requires coordinated functioning of strategic, legal, economic and organizational mechanisms. It is established that the implementation of new management approaches is focused on achieving efficiency, transparency and customer orientation, which corresponds to the principles of new public management. It is determined that the new management approach involves the synergy of strategic vision, regulatory certainty and citizen participation in decision-making. It is outlined that new public management acts not only as a tool for modernizing management decisions, but also as a basis for the formation of new mechanisms of partnership between the state, business and the public. It is revealed that the historical evolution of water resources management in Ukraine demonstrates a gradual transition from centralized administrative control to models based on market and self-regulatory mechanisms. It is established that the specificity of water supply as a sphere of natural monopolies determines the need for targeted regulatory strategies adapted to social, economic and environmental features. It is studied that the formation of public regulation is based on a combination of regulatory acts, activities of executive bodies, local self-government institutions and public governance mechanisms. It is argued that the new management model requires rethinking the functions of public authorities taking into account the principles of sustainable development and social justice. It is determined that mechanisms for ensuring the quality of services should include financial, organizational and project tools oriented towards long-term strategic planning and targeting. It is determined that decentralization as an element of new public management contributes to a more effective distribution of management functions and an increase in the capacity of local self-government.

Key words: new public management; public administration; water supply; wastewater; quality of services; decentralization.